A JEWISH CANADIAN DAILY

CIRCULATED ALL OVER CANADA AND ABROAD.

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

א קאנאדיאנער־אידישע שטימע צייטונג פאר אידישע און ענגלישע רעדנער ענינים בפרט און פאר אלגעמיינע־ליכע ענינים בכלל, און וועלכע איז אנערקענט אויבערשטן אלס אזעלכע. —

VOLUME III. No. 1088 | Toronto Frirsday October 6 1916 | ט. תשרי, ערב יום כפור, תרע"ז. | פרייטאג דער 6־טער אקט., 1916. | PRICE: ONE CENT

רומענער פערלירען אויפ'ן דונאי און בעזוינען ארום ארסאווא

עסטרייכער שניידען איבער דעם וועג פאר די רומענער, בולגארען כאפען זיי אריין אין א פאסטקע ארום דונאי, רוסן מעלדען ווייטערע זיעגע

סערבען ברענען דורך בולגארישע ליניע

בוקארעסט, אקט. 5.

ווי עס איז שוין געווען בעריכטעט מיט איינע טעג צוריק האבען זיך די רומענישע ארמייען וועלכע זענען אריבער דעם דונאי און זענען אריין אין בולגאריען, זענען געצוואונגען געווען זיך צוריקצוציהען ווייל דארט איז פאר זיי געווען אן אמת'ע פאסטקע.

דאן זענען די בעריכטען ניט געווען קיין אפיציעלע יעצט אבער איז אין בוקארעסט פערעפענטליכט געווארען דער פאלגענדער אפיציעלער בעריכט:

די רומענישע טרופען וועלכע זענען אריבער דעם דונאי און זענען אריין אין בולגאריען האבען זיך צוריקגעצויגען צו דער רומענישער זייט פון דונאי.

רומעניענס גאנג א דורכפאל.

אמסטערדאם, אקטאבער, 5.

די פראנקפורטער צייטונג מעלדעט אז די גאנצע רומענישע אונטערנעהמונג ביים אריבערגעהן דעם דונאי איז געווען א דורכפאל.

די רומענער האבען אריבערגעשיקט איבער'ן דונאי צוויי דיוויזיעס סאלדאטען (דאס הייסט 24.000 סאלדאטען), זיי האבען זיך אבער באלד ארומגעזעהן אז זיי זענען דארט אריינגעפאלען און האבען גנומען געהן צוריק אין שיפלאך צום צפון, ברעג פון דער טייך. אויף דעם דרום זייט זאגט דער בעריכט זענען כלויז איבערגעבליבען א אונבעדייטענדע צאהל סאלדאטען.

רוסען זאגען אז זיי זיעגען דארט פעטראגראד, אקט. 5.

דער קריעגס אפיס בעריכטעט:

די אפענסיווע פון די רומענישע און רוסישע ארמייען ווערט פארגעזעצט. מיר האבען פערנומען זעקס קאנאנען און די רומענער זיעבען קאנאנען.

א טעלעגראמע פון לאנדאן מעלדעט, אז דארט זענען ערהאלטען געווארען בע־ריכטען, אז עסטרייכישע מאניטאָרען האבען פערנומען א טהייל פון דער בריק, וועלכע ליגט איבער'ן דונאי דרום פון בו־קארעסט איבער וועלכען די רומענער זע־נען אריין אין בולגאריען.

די זעלבע טעלעגראמע מעלדעט אויך אז אין דאברודזשא האבען זיך די שלאכ־טען פערשטארקט און די דייטשען האבען דארט גרויסע פערלוסטען.

בולגארען מעלדען זיעגע

סאפיא, אקט. 5.

דער בולגארישער קריעגס אפיס האט געבטען פערעפענטליכט דעם פאלגענדען אפיציעלען בעריכט:

רומענישע 16 באטאליאנען, וועלכע זענען אריבער דעם דונאי ארום ראהאווא האבען אוואנסירט און פערנומען די פאל־גענדע דערפער: קאימל, באיראסאווא, מאלאווראוונאווא, גאלעמאווראוויאווא און ברעשלין.

אום אבצוהאלטען זייער ווייטערען גאנג האבען מיר ארויסגעשיקט סאלדאטען מורטאקאי און רוטשוק.

אונזערע סאלדאטען האבען זיי גלייך צוריקגעשטויסען און זיי האבען זיך גע־זוכט צו ראטעווען דורך דעם בריק דורך וועלכען זיי זענען אריבער, אבער דער בריק איז שוין טהיילווייז צושטערט גע־ווארען פון עסטרייכישע מאניטאָרען.

דער גאנצער שלאכטפעלד איז באר־דעקט געווארען מיט טויטע רומענער סאל־דאטען, און ביז פארנאכט האבען מיר פערנומען די דערפער, ליהאוו און באַ־באוו.

די רומענער זענען אין גרויס אונ־ארדנונג אנטלאפען צו מזרח אבער דארט האט זיי בעגעגענט אונזער ארמיי וועל־כע איז געגאנגען פון טורטאקאי און אזוי האבען זיי זיך געמוזט אונטערגעבען וועגן רענדיג צוקוועטשט צווישען אונזערע ביידע ארמייען.

אין דער דאברודזשא פראווינץ געהט אן גרויסע שלאכטען אבער די רוסען און די רומענער האט זיך ניט איינגעגעבען קיין אטאקע זייערע, זיי זענען פון איכעראל צוריקגעשטויסען געווארען

איין רוסישע קריעגס שיף האט פונ'ם שווארצען ים פרובירט צו אטאקי־רען אונזערע בערג פאזיציעס ארום מאר־לאטשאק אבער אונזערע לופט שיפען האב־בען די שיף פערטריבען.

רוסען מאכען א פלוצלינגע אטאקע.

פעטראגראד אקט., 5.

א רוסישער בעריכט מעלדעט, אז אויפ'ן קאווקאזער פראנט האבען די רו־סען געמאכט א פלוצלינגע אטאקע אויף די טערקישע פאזיציעס אינ„ם געגענד פון טריביזאנד און האבען מיט שטורם דאר־טען פערנומען א טערקישע פאזיציע.

גרויסע שלאכטען ארום וולאדימיר וואלינסק.

פעטראגראד, אקט., 5

דער אפיציעלער רוסישער בעריכט וועגען דעם מזרח פראנט לויטעט ווי פאלגט.

אין דעם ראיאן פון וולאדימיר וואַ־לינסק און דניעסטער ווערען נאך פאר־נעזעצט די שלאכטען וועלכע האבען זיך דארט אנגעפאנגען מיט עטליכע טעג צו־ריק. אויף איינינע פונקטען האבען אונזערע טרופען פערנומען איינינע פונ'ם שונא'ס פאזיציעס.

אויף דער ביסטריצא אינ'ם גענענד פון באהארעדטשאן האבען מיר צוריק־געשטויסען איינינע אטאקעס און האבען פערנומען א גרויסע צאהל געפאנגענע.

וואס די דייטשען בעריכטען.

בערלין, אקט. 5.

דער דייטשער קריעגס אפיס האט היינט פערעפענטליכט דעם פאלגענדען אפיציעלען בעריכט

אין טראנסילוועניא מערב פון פאר־איד זענען אלע רומענישע אטאקעס צו־ריקגעשטויסען געווארען.

דער צווייטער רומענישער ארמיי קאר פון וועלכער האט אנגעפאנגען אן אפענ־סיווע לעצטען מאנטאג אינ'ם געגענד פון באקאקין האט זיך צוריקגעציהען בין סיף צא, אין פון דארטען ציהט ער זיך צוריק ווייטער ניט קענענדיג ביישטעהן דעם דרוק פון אונזערע סאלדאטען. דערפאר אבער האבען די רומענער געזוכט אויף אן אנדער פלאץ אינ'ם גענגד פון ארסא־ווא. ארום דונאי האבען די רומענער פער־נומען איינינע פון אונזערע פאזיציעס.

אין דאברודזשא האט די ארמיי אונ־טער דער קאמאנדע פון גענעראל פאן מע־קענזען צוריקגעשטויסען אלע אטאקעס.

רוסכן אטאקירען.

וועגען דעם מזרח פראנט זאגט דער דייטשער בעריכט:

אויפ'ן סטאבאר האבען קליינע רו־סישע אבטהיילונגען פרובירט צו אטאקי־רען אונזערע פאזיציעס, מערב פון לוצק אבער אטאקירען די רוסען גאנץ שטארק אבער אהן ערפאלג, בלויז צפון פון זא־בילאנט האט זיך די רוסען איינגעגעבען צו גרייכען אונזערע פאזיציעס, זיי זענען אבער פון דארטען באלד צוריקגעשטויסען געווארען.

אין די לעצטע עטליכע טעג זאגט ווייטער דער בעריכט האבען אונזערע לופט שיפען באמבארדירט רוסישע לאַ־גערען זיי האבען אויף ערפאלגרייך באמ־באדירט די איזוענבאהן סטאנציע פון ראוישטש.

פראנצויזען געוויינען טרענטשעס.

וועגען דעם מערב פראנט זאגט דער דייטשער בעריכט, אז די פראנצויזען האבען אטאקירט די דייטשע פאזיציעס צווישען פרלאר און דאנאמאר אויפ'ן טאם פראנגט, און עס איז זיי דארטען גע־לונגען צו פערנעהמען איינינע פון אונזע־רע פאזיציעס.

די ענגלענדער האבען אויך אוואנ־סירט אויפ'ן וועג צו פאזיער און באפום.

סערבען 8 מייל פון מאנאסטיר

לאנדאן, אקט. 5

די סערבען האבען דורכגעבראכען די בולגארישע ערשטע פערטהיידיגונגס ליניע ארום קאנעלי און געפינען זיך יעצט ניט מעהר ווי 8 מייל פון מאנאס־טיר.

אזוי מעלדעט א טעלעגראמע וועל־כע איז היינט דא ערהאלטען געווארען פון סאלאניקי.

מעהר איטאליענער אין אלבאניא

רוים, אקט. 5.

אן אפיציעלער בעריכט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען אז נאך א איטאליענישע ארמיי איז אנגעקומען אין אלבאניען.

און ווי אנדערע בעריכטען מעלדען, האבען די איטאליענער געהאט א זייג אין יענעם גענגד.

אין דרום אלבאניען מעלדעט דער בעריכט האבען די איטאליענער פערנו־מען צוויי שטעדט און דערמיט סטראשען דעם בולגארישען רעכטען פליגעל אין מאצעדאניען. די בולגארען האבען דאר־טען געהאט גרויסע פערלוסטען.

שיך אין רוסלאנד זעהר טהייער.

סטאקהאלם, אקט. 5.

בעריכטען וועלכע זענען דא ערהאל־טען געווארען מעלדען אז שיך און לעדער בכלל איז אין רוסלאנד יעצט אזוי טהיי־ער, אז עס איז אונמעגליך זאגאר פאר געלד צו קויפען, און די רוסישע רעגיע־רונג האט זיך געפונען געצוואונגען צו בע־שטימען א מאקסימום פריין אויף שיך און דאס איז 12 דאלאר א פאאר.

אויס פראטעסט האבען פיעלע שיך הענדלער צוגעשלאסען זייערע געשעפ־טען.

דער קומענדער נומער וועט ערשיינען מאנטאג פריה

אמעריקאנער אידען אינטערעסירען זיך מיט די אידישע מלחמה קרבנות פון בולגאריען און רומעניען

טעלעגראמע געשיקט פון דער אמעריקאן דיסטריביושאן קאמיטע צום אמעריקאנער קאנסול אין בולגאריען.

(ספעציעל צום „אידישען זשורנאל".)

ניו יארק, אקט.

מען האט אויפמערקזאם געמאכט דער דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע אין וועלכער עס זיינען פעראיינינגט אלע הילפס קאנפערענצען וועלכע זאמלען שטו־צע פאר די מלחמה קרבנות, אז די אידען אין בולגאריען פיהלען זעהר שטארק די מלחמה לוידען, און פאלגליך האט די קאמיטע אבגעשיקט דירכ'ן סטייט דע־פארטמענט די פאלגענדע טעלעגראמע צום אמעריקאנער קאנסול אין סאפיא, ער זאל אונטערוויסען דעם צנטראל־ אין וועלכען די דארטיגע אידען נופינען זיך, אז אזוי שנעל ווי אן ענטפער וועט פונ'ם קאנסול ערהאלטען ווערען, וועט די דיסטריביו־שאן קאמיטע בעטראכטען ווי אזוי זיי צו העלפען.

די טעלעגראמע לעזט זיך ווי פאלגט:

ניו יארק, אקט.

ביים נעבטיגען מאס־מיטינג וועל־כער איז דא איינבערופען געווארען פון דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע איז איינשטימיג אנגענומען געווארען אן רע־זאלוציאן צו פראטעסטירען געגען דעם וואס די רוסישע און רומענישע ביידגער אין ענגלאנד ווערען געסטראשעט צוריק־געשיקט צו ווערען אין זייערע לענדער, אויב זיי וועלען זיך ניט אנשליסען אן עדר ענגלישער ארמיי, ווי עס איז שוין בעקאנט

די פאלגענדע טעלעגראמע איז פונ'ם מאס־מיטינג אבגעשיקט געווארען צום ענגלישען אינערן מיניסטער סער הער־בערט סעמיועלס.

די טעלעגראמע לעזט זיך ווי פאלגט:

מיר זענען זעהר בייגעריג צו ווי סען אין וועלכען צושטאנד עס נעפי־נען זיך די אידען אין בולגאריען ספע־ציעל ווילען מיר וויסען וועגען זייער נויט וועלכע איז פעראורזאכט געווא־רען צוליעב דער מלחמה.

מיר וואלטען און פון צייט צו צייט געוואלט הערען און וויסען אין וואס פאר א געלד שטיצע זיי נויטיגען זיך.

אונטערגעשריבען די דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע.

די זעלבע קאמיטע האט אויך פער־עפענטליכט אן אויפרוף צו אלע וועלכע וויסען עטוואס וועגען דער נויט פון די אידען אין בולגאריען און רומעניען, זיי זאלען שרייבען צו פעליקס וואַרבורג דער פארזיצענדער פון דער דיסטריביושאן קאַ־מיטע 52 ווילאם סטריט ניו יארק.

אמעריקאנער אידען אפעלירען צו ענגלאנד

כעטען אז די רוסישע אידען זאלען ניט ארויסגעשיקט ווערען פון לאנד.

(ספעציעל צום „אידישען זשורנאל".)

ניו יארק, אקט., 5.

ביים נעבטיגען מאס־מיטינג וועל־כער איז דא איינבערופען געווארען פון דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע איז איינשטימיג אנגענומען געווארען אן רע־זאלוציאן צו פראטעסטירען געגען דעם וואס די רוסישע און רומענישע ביידגער אין ענגלאנד ווערען געסטראשעט צוריק־געשיקט צו ווערען אין זייערע לענדער, אויב זיי וועלען זיך ניט אנשליסען אן עדר ענגלישער ארמיי, ווי עס איז שוין בעקאנט

די פאלגענדע טעלעגראמע איז פונ'ם מאס־מיטינג אבגעשיקט געווארען צום ענגלישען אינערן מיניסטער סער הער־בערט סעמיועלס.

די טעלעגראמע לעזט זיך ווי פאלגט:

מיר זענען זייערע עלטערען פון דער ווייטען.

וואטערלאו איאווא, אקט. 5.

נעבטען האבען מיר ערהאלטען די פאלגענדע טעלעגראמע וועלכע רעדט פאר זיך אליין.

פראפעסאר גלאז, דער מענעדזשער מ. טאפפער און אלע קינדער פון פראַ־פעסאר גלאז'ס קינדער בענד, ווינשען זיי־ערע עטלערען א גמר חתימה טובה.

פראפעסאר גלאז מיט זיין בענד איז יעצט אויף א טור אין וואטערלאו איאווא און שיקאגא, און די קינדער צוזאמען מיט זייער פראפעסאר ווינשען די עלטערען א חתימה טובה פון דער ווייטען

מר. רעגאלסקי קומט קיין טאראנטא.

די הינע פרץ שול, וועלכע גרייט זיך יעצט צו איהר פינף יעהריגען יובי־לעאום אין מאסעי האל וועט האבען זא צו זאגען א סארט איבערראשונג פאר די בע־זוכער

חוץ די פיעלע קרעפטען אראנזשירט מאר'ן אוועגד, וועט אויך קומען פון ניי ארק דער בעקאנטער שריפטשטעלער מ. רעגאלסקי, וועלכער וועט זיין דער פעסט רעדנער פונ'ם אוועגד.

בענטשען זייערע עלטערען פון דער ווייטען.

וואטערלאו איאווא, אקט. 5.

נעבטען האבען מיר ערהאלטען די פאלגענדע טעלעגראמע וועלכע רעדט פאר זיך אליין.

פראפעסאר גלאז, דער מענעדזשער מ. טאפפער און אלע קינדער פון פראַ־פעסאר גלאז'ס קינדער בענד, ווינשען זיי־ערע עטלערען א גמר חתימה טובה.

פראפעסאר גלאז מיט זיין בענד איז יעצט אויף א טור אין וואטערלאו איאווא און שיקאגא, און די קינדער צוזאמען מיט זייער פראפעסאר ווינשען די עלטערען א חתימה טובה פון דער ווייטען

מאיר שקאלניק ווערט געזוכט פון זיין מוטער.

מר. גאלדשטיין פון 66 ד'ארסי סטריט לאזט אונז וויסען דאס ביי איהם געפינט זיך א ברעף פון רעזשיצא, רוס־לאנד, אין וועלכען ער וועט געבעטען אויסצוגעפינען מר. מ. שקאלניק וועל־כער געפינט זיך אין טאראנטא, א שוס־טער ביים טרייד. דער ברעף קומט פון זיין מוטער, וועלכע האט געוואוינט אין שטעדטעל מאלארעטי, און צוליעב דער מלחמה געפינט זי זיך יעצט אין רעזשיצא.

ווער עס וויים פון איהם, אדער ער זעלבסט זאל זיך מעלדען אין 66 ד'ארסי סטריט.

איף דער חסד של אמת

דורך א טעות איז ביי אונז געווען געמעלדעט דאס מרם קאהן איז בעער־דינט געווארען אויף דער סעמעטערי פון דער פרייד אף איזראעל סאסייעטי אין דער אמת'ן אבער איז זי בעערדיגט געווא־רען אויף דעם בית הקברות פון דער הי־גער חסד של אמת.

לעזט דעם אדווערטייזמענט פון פיידזש 3

די קינדער פון דער געטהא

אידישער דיכטער ש. ש. פרוג טויט

שטארבט אין אדעס, רוסלאנד נאך א קורצער קראנקהייט— זיין טויט ווערט בעדויערט פון גאנצען אידישען פאלק

(ספעציעל צום „אידישען זשורנאל".)

ניו יארק אקטאבער, 5.

די טעלעגראפ דראטען האבען אונז נעכטען געבראכט די טרויעריגע נאכריכט אז איינער פון די גרעסטע אידישע דיכ־טער ש. פרוג איז שוין ניט מעהר צווי־שען די לעבעדיגע

ש. פרוג וועלכער איז די לעצטע צייט געווען אין אדעס איז נעכטען דאר־טען געשטארבען נאך א קורצער קראנק הייט.

אין ווערער האט דאס אידישע פאלק פערלוירען איינעם פון איהרע בעסטע קינ־דער. צייט די יעצטיגע וועלט מלחמה

שמעון שמואל פרוג.

פארגס ערשטע געדיכט אין נערדרוקט געווארען אין יאהר 1880 אין דעם אי־דישע־רוסישען זשורנאל „ראזסוועט". דאס געדיכט האט געמאכט א גרויסען רושם צווישען דער אידיש־רוסישער אונטע־ליגענען אין מען האט איהם איינגעלאדען צו קומען אין פעטערבורג (יעצט פעטרא גראד) וואו ער איז געווארען א מיטארב־ייטער אין די רוסישע זשורנאלען, און האט באלד פערנומען אן אנגעזעהענעם פלאץ אין דער רוסישער ליטעראטור.

אידיש האט ער אנגעפאנגען צו שרי־בען אין יאהר 1888 אינ'ם „איידישען פאלקס בלאט". ער האט זיך אויך בע־טהיילינט אינ'ם „הויז פריינד", „אי־דישער פאלקס ביבליאטעק" און אנדערע אידישע אויסגאבען פון יענער צייט.

שפעטער איז ער געווארען א מיטארב־ייטער אין „דעם יוד" און דער הייפט אין „פרייזד", וואו ער האט פערעפענט־ליכט א גרויסע צאהל ליעדער און א ריי־הע פעליטאנען.

די ערשטע זאמלונג פון זיינע אי־דישע ליעדער איז ערשיענען אין אדעס אי יאהר 1896.

אין יאהר 1904 האט די רעדאקציאָן פון „פרייזד" ארויסגעגעבען פרוגס אלע ווערק אין צוויי בענדער, אבער א פאל־שטענדיגע אויסגאבע פון זיינע אידישע ווערק איז ערשיענען אין ניו יארק אין יאהר 1910.

יעצט איז דעם דיכטערס פעדער שטום געווארען אויף אייביג, קיין נייעס וועט ער שוין ניט מעהר שאפען, ער האט אבער איבערגעלאזען א גרויסע ירושה פאר'ן אידישען פאלק און דאס זענען זיי נע אונשטערבליכע ווערק.

עהרע זיין אנדענקען.

מר. ה. ווייגבערג

פרעזידענט פון „אידישען זשורנאל"

שיקט

געלד קיין רוסלאנד לויט'ן טאגעס קורס

35 c.

(פאר'ן רובעל)

מיר שיקען אויך טעלעגראפיש.

געלד געשיקט נאך אלע טהיילען פון דער וועלט.